

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo trispodna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat. za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Čemu se vsiljujete? — Slovanska vzajemnost. — Draginja živil v naši deželi. — Politične vesti. — Mecenat J. Hlavka in Čehi. — Iz slovenskih dežel. — Raznoterosti.
Podlistek: Iz dobe punta in bojev.

Čemu se vsiljujete?

Minulo soboto sta prinesla ljubljanska glavna dnevnika poziv deželnega glavarja, g. Fr. Šukljeja, ki vabi Slovence, naj bi sodelovali pri jubilejnem izprevedu na Dunaju. Kot neodvisen napreden slovenski tednik odkrito izjavljamo, da smo se začudili, ko smo čitali ta poziv. Ne ugovarjamo kulturnim in dobrodelnim proslavam cesarjevega jubileja. Saj je sam cesar tolikokrat jasno in odločno izrekel svojo iskreno željo, naj se slavi njegov jubilej le v dobrodelnem in kulturnem smislu. Energično se je sam cesar večkrat izrekel proti vsem nekoristnim, a sila dragim paradam, izprevedom in veselicam. Toda vsiljivi Dunajčanje nečejo ubogati cesarske želje, nego prirede vendarle celo vrsto hrupnih javnih zabav, izprevedov in kostimiranih parad. Seveda si hoče nekaj vsiljivcev zaslužiti odlike, in pa dunajski hotelirji in gostilničarji ter trgovci hočejo zaslužiti čim največ. Zvabiti hočejo tujce na Dunaj, da jih bodo obirali!

Sodelovati pa hočejo baje tudi vse dežele, in tudi Kranjska naj gre pomagat — Dunajčanom polniti žepe! Slovenci naj gredo glumiti naš narod, našo kulturo in predvsem našo revščino. Dunajčanje bodo imeli svoj „gavdij“, svoj „hec“, pa tudi svoj dobiček. Glavar Šuklje prireja tak izpreved Kranjcev in Kranjce ter vabi Slovence, da pojdejo z njim s posebnim vlakom na Dunaj.

Iz dobe punta in bojev.

Črtice izza okupacije Herceg-Bosne. Napisal Ivan Klarić.

III.

To je pravi in pošten Turčin.

(Dalje.)

Dva askerja sta stražila Adičevo kočjo en dan, dva, tri in Bog ve, kako dolgo bi jo bila še, ko je izšla cesarska irada (zapoved), da prihaja avstrijski cesar v Bosno. Asker se ne sme upirati nikjer, nego se mora pokloniti in izkazovati čast njegovim komandirjem kakor svojim. Asker mora kristjane še čuvati in braniti pred vstaši, dokler ne prevzame Švaba uprave in zapovedništvo.

Asker je vršil cesarsko zapoved, mi pa smo bili mirni in bolje nam je bilo, kakor kdajkoli. Preko Ševarjevega blata je udaril Čikoš, a nesrečno. Pričakal ga je Agan Čizmić na Suhi Brini in potolkel naše hrvatske domobrance iz Dalmacije. Pravzaprav niti oni, niti njihov general Čikoš niso vedeli, kje naj se skrijejo v zasedo. Če bi bili vprašali mene, bi bilo drugače.

Bratska kri se je borila med sabo. Med tem sta prispela preko Kupresa in Borove glave in Kruga nadvojvoda Ivan in neki Albori. Časopisi so o njima delali hrup, a jaz ne vem, niti kaj

Mi pa vztrajamo pri cesarjevi izrečni želji ter vprašujemo kot čisto neodvisni: čemu se vsiljujete?

Cesar ne mara parad, a dunajski Nemci so vsem Slovanom toli krvavo krivični, da nimajo Slovenci nobenega vzroka, hoditi na nemškonačionalni Dunaj. Nemci brez razločka in z dr. Luegerjem vred so vrgli vsa gostovanja slovanskih gledališč čez prag; razžalili so povabljenе slovanske umetnike ter nam ne priznavajo nobenih pravic do obstanka na cesarskem Dunaju. Slovane na Dunaju le psujejo, jih imajo za bebce ter jih predstavljajo povsod le kot smešne prikazni.

Kranjska dežela naj porabi svoto, ki bi jo veljal jubilejni izpreved na Dunaju, rajši za demače kulturne in dobrodelne namene. Naša dežela je itak uboga in nima sredstev, da bi zabavala z njimi bogati nemški Dunaj. Bodite dobri in blagi v čast cesarjevo doma, a ne vsiljivi in zapravljivi v tujini!

Izvršujte cesarjevo voljo!

Pošteno izjavljamo torej, da smo kot Slovani in kot ubogi Kranjci odločno proti udeležbi pri jubilejnem izprevedu na Dunaju, pa nas niti ne briga, če ostanemo pri svojem ugovoru povsem osamljeni.

Slovanska vzajemnost.

Najlepša ideja, ki se ne realizuje, je mrtva, brez praktične vrednosti. Zelena teorija je lepa, a izpremeniti se mora v resnico. Sto let se je govorilo in pisalo o „slovanski vzajemnosti“, o „skupnih interesih“ slovanskih narodov in o potrebi skupnega postopanja. Uredništvo časopisa „Máj“ v Pragi si je stavilo nalogo preiskati,

sta, niti kakšna sta, toda deloma s puško, deloma s topom, deloma milo, deloma s silo sta zavzela Livno. Nadvojvoda se je nastanil v konaku Bušatlje, a drugi poveljniki in vojaki so dobili streho deloma v samostanu Gorici, deloma po hišah. Povsod jih je bilo polno kakor brinje jagod.

Kaj bo sedaj?

Turke upornike so polovili ter jih vtaknili v zapor na Gorici. Glavne puntarje so postreljali, a proti manje krivim Turkom se je vvedla preiskava, ki odloči njih usodo.

Med zaprtimi je bil tudi Bećir-aga Hadži-Mehmedefendić.

Nihče ni vedel, niti kje je in kako je z Bećir-ago. Prijeli so ga, odvedli, pa zbogom. Ljudstvo je bilo zbegano, saj ni vedelo, ali mu je glava še trdno na vratu. Živel je v nejasnosti, kakor ribe v kalni vodi. Kristjanje so govorili: „Dobro je, zdaj je naša vlada!“ — Muslimani pa so dejali: „Ne mine teden, pa bodo Kavurji izfrčali iz Bosne.“

Niti eni niti drugi niso bili gotovi za svoje trditve, nego so samo brbljali ter se tolažili v varljivi nadi z boljšo bodočnostjo.

Minil je teden. Čaršija se je odprla. Svet je hodil na trg ter je opravljal svoje posle. Govorilo se je in šepetalo, a kar se je slišalo v

kakšni nazori vladajo glede teh stvari v poklicanih slovanskih krogih. Radi tega je priredilo „anketo“, omejujši se zaenkrat na ožje ozemlje habsburške države.

Dalo se je dvoje vprašanj: Smatrate li vzajemno postopanje slovanskih narodov v državi za mogoče in v kateri smeri? Kako si predstavljate, da bi moglo biti vzajemno postopanje najpametneje urejeno?

Naj navedemo par odgovorov!

Anton Aškerc, pisatelj v Ljubljani, priznava potrebo skupnega delovanja na vseh poljih. Najbolj nujno je jezikovno vprašanje. Potreba je, da bi izobražen Slovan razumel druge in govoril v svojem jeziku. Tako bodo omogočeni potrebni kulturni stiki. Vse drugo je stvar primerne organizacije.

Dr. Henrik Tuma, odvetnik in deželni poslanec v Gorici, razmotriva vprašanje s historično-biološkega stališča. Vsled zgodovinskega razvoja so prišla slovanska plemena v defenzivni položaj napram sosednim življem. Nemški živelj si dela čez Slovence most do Adrije. Naravna naloga Čehov in Jugoslovancev je, da to napredovanje zastavijo. Obe skupini sta i po strani gospodarski navezani druga na drugo. Politična izkušnost uči: „praktično gospodarsko (narodno) delo je treba podpirati — z duševnim, čustvenim delom.“ Idejno navdušenje pomaga gospodarskemu razvoju plemena. Naloga pride na organizacije raznih kulturnih oddelkov.

Posl. Josip Lenarčič z Vrhnike, predsednik trgovske in obrtne zbornice, meni, da je združiti moči Slovanom ne le mogoče, ampak je to za nje naravnost pogoj bodočega obstanka. Predvsem na gospodarskem polju. Pogoj je, da se zasigura sredstvo medsebojnega sporazumevanja. Dokler se Slovani sporazumevajo s po-

čaršiji, se je pripovedovalo doma, da so imeli tudi otroci in žene in babice v zapečku mnogo kramljati ter brusiti jezik.

Nekako deseti dan po osvojenju pa je prišlo šest do sedem ljudij, morda navadnih vojakov, morda tudi oficirjev, v Adičevo hišo. Prišli so, da si kupijo vezene cigarluke (cevke za smodke). Tukaj je lesorezba na glas. Marsikdo je v tisti dobi s tem obrtom postal srečen in čestit.

„Dober dan!“ so rekli oni.

„Bog daj!“ smo dejali mi.

„Kako ste?“ so vprašali oni.

„Dobro, hvala Bogu! Odkar ste vi tukaj, nam je takoj lažje.“

„Ali imate cigarluke?“

„Bo nekaj; sedite!“

Sedli so, in prinesli smo jim cigarluke. Ta je vzel enega, drugi dva, a tretji bogme, celo tri. Niso kupovali zase, nego sorodnikom za spomin, a med tem je tudi stara Ana po bosanskem običaju prišla s črno kavo.

Razgovarjali smo se o vsem in vsakom, a največ o okupaciji in o raznih bitkah. Slišali smo, da je nad štirideset najuglednejših meščanov pozaprtilih na Gorici, a ne ve se, niti kaj niti kako bode z njimi. Sila Boga ne moli.

Stara Ana pa je vdarila v jok ter dejala:

močjo tujega jezika, ni mogoče nikako zjediniti. Na skupnih zborovanjih je treba izvršiti praktične mišljenske posledice.

Ivan Vrhovnik, župnik v Ljubljani, je našel v zgodovini dokazov, da je Slovanstvo celota. Preteklost priča, da je skupno slovansko postopanje mogoče. Vsaka ponemčena dušica na Koroškem je udarec za vse Slovanstvo. Bilo bi treba „šolske slovanske družbe“ v državi.

Fr. Procházka, ravnatelj „Deželne banke kraljestva češkega“ v Pragi, pravi: Skupno delovanje na nekaterih poljih je že započeto in je zelo nadepolno. Češki gospodarski stiki z Galicijo dobivajo vedno večji obseg, vzajemno spoznavanje jih razširjuje, dosegajo mnogo milijonov. Zakaj bi ne mogli biti podobni stiki z Jugoslovani? Skupnih interesov je v izobilici, treba je le pravih in vstrajnih gojiteljev.

Posl. dr. Gustav Gregorin, odvetnik in izdajatelj dnevnika „Edinost“ v Trstu, uvažuje vprašanje z literarno-kulturnega stališča. Treba je delati na to, da bi skupna slovanska izobrazba vnikla v slovansko družbo. Priporoča organizacijo slovanskega književnega trga, s katero pomočjo bi se širilo jezikovno znanje in pripravljalo tla za gotovi način skupnega obhajanja slovanske inteligence.

Posl. Štefan Radić, publicist v Zagrebu, meni: Vsaka slovanska akcija ima nujni pogoj vsaj toliko znanja slovanskih jezikov, da bi vsak izmed nas sicer govoril v svoji materinščini, pač pa razumel vsem drugim slovanskim jezikom. Radi tega pa je potreba, kar najhitreje vpeljati na srednjih šolah na Hrvaškem češčino in poljščino; na čeških srednjih šolah hrvaščino in poljščino, v Galiciji češčino in hrvaščino.

Dr. R. Zawilinski, gimnazijski ravnatelj v Tarnovu, smatra kot jedno prvih nalog Slovanov v državi otresti se drugonarodne nadvlade, kar je mogoče le s složnim nastopom na vseh poljih javnega življenja.

Priporoča veliko slovansko trgovsko in industrijelno zvezo, nadalje neke vrste slovansko zvezo, ki bi se pečala z organizacijo dotičnih interesov.

Dr. M. Murko, prof. slavistike na vseučilišču v Gradu, nahaja možnost skupnega nastopa v vedi, literaturi in umetnosti. Slovanske Akademije in učena Društva bi se mogli sporazumeti glede delitve nalog in predočiti si skupno delo. Slavistične študije po vseučiliščih je treba povznesti. S primerno, popularizacijo širiti po šolah slavistično znanje. Urediti pouk v materinščini po srednjih šolah tako, da bi bili učenci naučeni lahko se po slovansko sporazumeti...

Luka Svetec, notar v Litiji na Kranjskem, pravi: Imamo skupno narodnost. Skupna obramba je mogoča. Treba je priboriti prava za vsakega člana društva, radi tega je treba

„Pa celo Bećir-aga Hadži-Mehmedefendić je v ječi? On je pravi in pošten Turčin; Bog mu povrni na tem in onem svetu! Bog daj, da se reši čim preje vsega zla! A kdor je kriv, mu plačaj bog po njegovem zasluženju!“

„O kom govori?“ je vprašal jeden, menda najstarejši.

„O Bećir-agi Hadži-Mehmedefendiću. To je človek, to je mož! Ako bi njega ne bilo, sam Bog ve, kje bi bili mi zdaj in kaj bi zdaj počeli!“

Častnik ni dejal nato nobene besede, nego je vzela iz žepa listek papirja ter si je nekaj zapisal. Kaj je napisal, vrag vedi: to vesta on in Bog! Ljudje so še malo posedeli, pa: zbogom!

„Zbogom!“ smo rekli tudi mi. Ni dvoma, bili so dobri ljudje, kolikor je bilo opaziti na prvi pogled. A kakšni so bili v srcih, to ni bila naša stvar vpraševati. Skratka: kupili so cigarluke, plačali, izpili kavo in odšli.

* * *

Tih večer je. Mesečina je kakor dan. Bledi mesec se je prizibal izza strme Tušnice skoro do pol neba. Sence stavb, drevja in ograj so se skrajšale. Staro livanjsko mesto s svojimi

skupnega organizma. Predlaga za vsak narod Narodni svet, ki bi bil zastopan v osrednjem Slovanskem svetu. (Konec prih.)

Draginja živil v naši deželi. (Dalje.)

Da bi se znižale cene mesa, so zahtevali mesarji, naj se odpre rumunska meja, da nam preskrbe rumunsko klavno živino. Vlada temu ugovarja, češ da ima Rumunija malo živine, a še ta je slaba ter obstoja vrhu vsega velika nevarnost, da se zanese v Avstro-Ogrsko živinska kuga, ki bi bila za živinorejce katastrofa in za vso državo silna nesreča.

Potem so zahtevali mesarji, naj se prepove izvoz živine na Nemško, v Švico in v Belgijo, naj se odpravi užitninski mesni davek, ki meso še izdatno podražuje, prepove naj se klanje brejih krav in nezrelih telet ter naj se dovoli uvoz argentinske klavne živine. Argentinijska ima sila razvito živinorejo. Tam pride na 100 prebivalcev 556 glav goveje živine, 1949 ovac in 118 prešičev i. t. d. Argentinijska bi mogla torej dolgo časa zalagati našo državo s klavno živino. Toda Argentinijska je daleč, prevoz bi ceno živine podražil in poleg tega je vprašanje, ali bi se ne zanesla v državo kuga. Predlogov je torej dovolj, a izvršitev je težka ali celo neizvršljiva.

Ljubljanski občinski svet se je obrnil že l. 1905 do ministrstva notranjih zadev s prošnjo, naj bi se odprla meja proti Rusiji in Rumuniji ali pa naj bi se ustanovile obmejne klavnice. S tem bi se domačim konsumentom gotovo preskrbela zadostna množina mesa za cene, ki bi ne bile preobčutne tudi za siromašnejše sloje prebivalstva. Občinski svet ljubljanski je menil namreč, da je vzrok konstantnemu naraščanju mesnih cen ta, da na naših živinskih sejmih ni pravega razmerja med prodajalci in kupovalci. Vedno je kupcev več kakor blaga. Konsum mesa z naraščajočim prebivalstvom stalno narašča, med tem ko živinoreja vsled izvoza za vsakdanje domače potrebe ne zadošča več. Da se tedaj pride v okom temu stalnemu naraščanju cen raznega mesa, ki ga vse mestno prebivalstvo občuti sila težko, je treba poskrbeti za to, da se dovoz živine na sejme stalno pomnoži. To bi bilo le mogoče, če bi imeli v tuzemstvu zadostno množino klavne živine ali pa se odpro meje živine bogatih dežel. V to svrhu naj se odpre meja proti Rusiji in Rumunski za vvoz zdrave živine ter se naj prekličejo vse naredbe, ki ta vvoz prepovedujejo že 23 let! Razmere, ki so bile za te ostre naredbe merodajne pred 23 leti, danes ne veljajo več. Na Rumunskem in v zapadnih krajinah Rusije ni več nalezljivih boleznih. Ker je na meji mogoče vvesti strogo živinozdravniško nadzorstvo, odpadejo vsi pomisleki. Ako pa ima vlada vendarle še vedno

trdnimi, mračnimi stolpi in utrdami je videti v tej mesečini kakor kako mesto v pripovedkah. Okoli njega se vlačijo neke črne prikazni ter si kličejo:

„Alt, ber do! (Halt, wer da? — Stoj, kdo tu?) Njim pa se odgovarja: „Gut Frajn!“ (Guter Freund — dober prijatelj), in tako hodijo ljudje semtertja.

To so nočne vojaške straže, ki jako oprezno bdé nad tem mestom, ki so ga pravkar osvojili s krvjo. Na oddaljenih krajih livanjske okolice se vidi luč. Časih vzplameni silneje, časih slabše. Videti je, da tudi ondi pridno in oprezno bdé, da bi jih ne zaskočil prijatelj.

Tudi samostan Gorica je v plamenu, a ne od ognja, nego od mnogih sveč. Torej je tudi tam vse budno. V prizemlju se svetijo hodniki, a po njih hodi gorindol mrka, črna straža z ostrim, smrtonosnim orožjem. Nikogar ne pušča iz vida, pa bodisi navaden človek ali čestit oče frančiškan, ali kdo v vojaški obleki, ako ne ve dogovorjenega gesla za ta dan ali ako nima kakšnega pismenega dovoljenja pri rokah. Straža stopa ostro, resno, moško, junaško. Večkrat se menja, a oni, ki jo izpreminja, vsakomur nekaj v uho pošepeta in pokazuje z roko. Vrata vseh

svoje pomisleke proti brezpogojni otvoritvi ruske in rumunske meje, moglo bi se preskrbeti dovažanje v večja mesta naše države na ta način, da bi se na meji ustanovile klavnice, v katerih bi se pod ostrim nadzorstvom avstrijskih živinozdravnikov klala živina inozemska. Po posebnih hladilnih vagonih bi se mogli od meje zalagati vsi večji trgi s svežim mesom. Ako bi uprave raznih železnic podpirale to stremljenje s tem, da bi vvedle posebne tovarne brzovlake in bi znižale prevoznino, bi bilo lahko možno povsem dobro in zdravo meso v zadostni množini dovažati v vsa večja mesta naše države. Vsled tega pa bi se znižale sedanje neznosne mesne cene.

Čisto tak predlog so poslala notranjemu ministrstvu tudi druga večja avstrijska mesta, a vsa akcija je ostala brezuspešna. Vlada je imela cel kup pomislekov glede rumunskega in ruskega mesa ter mej zato ni odprla. Pač pa „študirajo“ draginjsko vprašanje tudi pri ministrstvu dalje in dalje. Glavno ulogo igra tu pač politika. Agrarci imajo danes v državi veliko moč. Zato ne puste, da bi se z vvozom tujega mesa cene domače živine znižale, kajti s tem bi bil pač hudo prizadet naš domači živinorejec. Ako bi se pomagalo meščanom in tržanom ter bi se jim preskrbelo ceno meso, bi se s tem udarilo kmete, ki tudi ne žive v lahkih razmerah. Tudi na kmetih je namreč dandanes že vse dražje, povsod primanjkuje poslov, živine se redi vedno manje, kmetovi dohodki so vedno nižji in zaslužek je vedno težji. Ako se vzame torej kmetu dobiček pri živinoreji, bo živel še težje, kakor živi sedaj. (Dalje prih.)

Politične vesti.

Cesarjev jubilej. Maja meseca prideta na Dunaj k proslavi cesarjevega jubileja nemški cesar in cesarica in več nemških zveznih vladarjev. To bo prava vsenemška demonstracija. Nemški cesar in cesarica se pripeljeta na Dunaj 7. maja ob 10. dop. Na postaji Penzing ju sprejme cesar z nadvojvodi in nadvojvodinjami. Z nemško dvojico prideta tudi princ Avgust Viljem in princesinja Viktorija Lujiza. Nemški zvezni vladarji pridejo na Dunaj 6. majnika. Gratulacija cesarju se vrši 7. majnika opoldne v Schönbrunn. 21. t. m. so proslavili cesarjev jubilej učitelji gluhomemnic s shodom na Dunaju. Pripravljajo se tudi v Schönbrunn defiliranje dunajskih otrok, kar pa ne bo v smislu vladarjevih besed, ki je odklonil vsako parado. Tudi bo to defiliranje neštevilne množice otrok vsekakor jako občutno poškodovalo prekrasne schönbrunnske nasade, ki se pač ne bodo opomogli tako kmalu zopet, ne glede na mnogoštevilne nezgode, katerim se v velikanski gneči pač ne bo možno ogniti. Dunajčanje pa se vsega tega le vesele, saj jim bo neslo milijone dobička.

samostanskih sob so zaklenjena s težkimi ključavnicami, a okna so okovana z močnimi železnimi drogovi. Iz sob v pritličju se čuje tupatam za hip tiho mrmanje, šepetanje, ki se hitro poleže, in zopet se začne enolično udarjanje korakov ob trdi tlak, koder stopa čvrsto, hrabro in sigurno hrvatski vojniki, zvesto služeč in delajoč za kralja in za dom, držeč se gesla:

„Vjeren Bogu, vjeren caru samo j' prosti graničar.“

Tako govori i graničar, i Hrvat. Vse eno je. Zopet se zasliši iz kake sobe tih šepet in mrmanje ter zopet preneha, kakor da ni bilo. Polnih pet sob je natlačenih z uporniki. Treba jih je čuvati. To je ukaz starejših do daljnje odredbe, a starejše se mora slušati, zakaj kdo se njim ne pokori, ne pokori se niti Bogu.

Česa so krivi age in begi? Prav istega, česar je kriva raja, a „uboga raja je kriva, ker je živa.“ — torej ničesar. Age in begi so branili svoje ognjišče, branili so nezvestega sultana, za katerega so prelivali svojo kri v raznih in mnogih bitkah. A vendar jih je sultan izdal in izročil Švabi na milost in nemilost ter morajo zdaj za svojo lepo vero čakati in ječati pod ključem kakor največji zločinci. Ali je to pravica? Nikakor! Tudi ta sultan je gjaur! Da,

Jezikovni spor na Češkem. Kakor javljajo češki listi, so odklonila okrajna sodišča v Komotavu, Prutnovem, Kadalnu, Karlovih Varih in v Friedlandu, celo vrsto čeških tožb in vlog. Okrožno sodišče v Mostu je odklonilo rekurz proti odloku okrajnega sodišča v Jechnicu, ki je vrnilo neko češko tožbo. Nasprotno pa je sklenilo tudi 80 čeških okrajnih in mestnih zastopov, da odklonijo vse nemške dopise, dokler nemški sodniki v mešanih pokrajinah ne bodo reševali čeških vlog.

Absolutizem na Hrvatskem. Famosni Rauch je začel čisto absolutistno vladati. Podkupiti hoče uradništvo ter je naredbenim potom, brez sabora, brez zakona povišal stanarino uradnikom po nekaterih mestih. Rauch je s tem poštepal postave, razžalil je pravice sabora, in gotovo je, da pride za ta čin na zatožno klop. Madjarska vlada ga seveda šteti z vsemi nasilnimi sredstvi. Rauch pa je začel tudi neljube mu uradnike preganjati. Poslanca dr. Šurmina, ki je vseučiliški profesor in dekan filozofske fakultete ter poslanca dr. Manojlovića, ki je takisto vseučiliški profesor, hoče upokojiti, ker sta v opoziciji. Na Ruskem so opozicijske profesorje pač zaprli, a profesure jim niso vzeli ter jih niso poslali v pokoj. A tudi v Avstriji prof. Wahrunda niso odslovili, ker je klerikalcem in njih ministrom neljub. Na Hrvatskem pa dela Rauch s profesorji kakor kmet s hlapci. Rauch je obdolžil srbske poslance veleizdajstva in konspiriranja z Beligradom. Obdolžil jih je zarote proti avstrijski vladi in državi ter jih denunciral, da so v zvezi z beligradsko srbsko vlado, ki deluje za Veliko Srbijo. Rauch je ovadil Srbe, da delajo na to, da bi se Bosna priklopila Srbiji, ter lagal, da se iz Srbije pošilja v to svrhu denar in orožje med avstrijske in bosanske Srbe. Nato so ga srbski poslanci v javnem listu imenovali lažnjivec in nesramnega denuncijanta. To izjavo so podpisali vsi srbski poslanci, in nato je Rauch najprej izjavil, da na izjavo sploh ne bo odgovoril. Toda Madjari so ga prisilili, da je moral nato pozvati bivšega predsednika sabora, poslanca dr. Medakovića na dvoboj. Dr. Medaković je dvoboj takoj sprejel, a Rauch se je zopet ustrašil ter se ne upa na boj. Zdaj se je sestavilo častno sodišče, ki ima odločiti, ali se naj ban bije, ali ne. Rauch torej ni le lažnjivec, nego tudi velik bojazljivec. Takega bana ima danes ponosna Hrvatska, domovina bana Zrinjskega in Jelačića!

Agrarni pokret v Bosni. Agrarni pokret v Bosni še ni organizovan, a že se javljajo predznaki med bosansko akademično mladino na Dunaju. Mohamedanski dijaki so seveda proti kmetom in zahtevajo razširjenje pravic raznih agov in begov. Mohamedanci stojé čisto na nekdanjem plemiškem stališču ter zahtevajo, da so jim bosanski kmetje brezpravni tlačanje. V to svrhu naj se prekličejo vse mo-

resnica, kakor Mahmud II. — A kaj hočeš, ko tako hoče močnejši, a ni je pravice razen božje.

V vsem samostanu je najbolj razsvetljen gvardinajat. Tukaj je možno slišati tudi glasnejši razgovor. Tukaj se mešata hrvatska in nemška govorica. Sliši se tudi krohoten smeh, ker je menda padel kak dovtip. Okoli devete zvečer prihiteli iz gvardinajata neki gospod, stopi v dijaško sobo in pride hitro iz nje, a za njim dva oblečena, oborožena vojnika. On se napoti nazaj v gvardinajat, a vojaka jo mahneta po stopnicah navzdol. Stopnice škripljejo, da odmeva po hodniku. Noč je, in vse odmeva glasneje, kakor podnevi. Vojaka, dospéva doli, se ustavita pred zaklenjenimi vratmi. Takoj zacvili ključ v ključavnici, vrata se odpro, a v onem polsvetlu, ki je prihajalo s hodnika, se je moglo videti petero mož, ki so ležali iztegnjeni z glavami proti oknu in z nogami proti vratom. Ko so se vrata odprla in je padla luč v sobo, so so se dvignili:

Tedaj se je čulo:

„Ali je v tej sobi Bečir-aga Hadži-Mehmed-efendič?“

„Jaz sem!“ je dejal Bečir-aga in je vstal.

„Pojdi! Kličejo te.“

dernejše naredbe, ki kmeta vsaj nekoliko štiti pred prepotenco mohamedanskih plemičev ter naj se pomnoži orožništvo. „V vseh slučajih, kjer se kak kmetijski zločinec ne more najti, naj se razpiše kontribucija na vso okolico, v kateri se je zgodilo zlo.“ Mohamedanski akademiki so torej skrajnje nazadnjaški ter si domišljajo, da so age in begi še vedno mali bogovi, kmetje pa njih sužnji. Moderni akademiki zahtevajo pomnožitev itak preveč številnega orožništva v Bosni, ki plačuje za svoje žandarje K 3,775.200 na leto, za vse ljudske šole v Bosni in Hercegovini pa le K 641.270 na leto. Seveda vlada med kmeti in Mohamedanci gospodarji velik razkol in globok prepad. Katoliški akademiki stojé na strani kmetov ter zahtevajo, da se reši agrarno vprašanje dogovorno s kmeti, ki tvorijo vsaj polovico vsega naroda, medtem ko je mohamedanskih plemičev jedva 5000. Zato naj se postavi vlada na stališče vsega naroda ter naj uredi agrarno vprašanje objektivno. Srbska in hrvatska propaganda v Bosni se je doslej le laskala muslimanskim agam ter je sanjarila o Veliki Srbiji in Veliki Hrvatski na papirju. Zato se o kmetih sploh ni govorilo. Hrvatska mladina je prva storila črto preko te neiskrene, nedemokratske in jalove politike. Tudi Muslimani so naša kri, a njih stališče je nevzdržljivo ter je krivično katoliškim Hrvatom in pravoslavnim Srbom v Bosni in Hercegovini. Bosanska vlada se bo morala energično lotiti agrarnega vprašanja, če hoče imeti mir in red v okupiranih deželah. Zunanji minister Aerenthal se boji velikosrbske agitacije v okupiranih deželah in v Hrvatskeji. Dolžnost vlade pa je, storiti vse, da bo ta agitacija nepotrebna in nemogućna. Naj da vlada bosanskohercegovskim Slovanom pravičnih državljanskih in človeških pravic, naj dela vlada pošteno demokratsko politiko enakopravnosti vseh plemen ter naj ne šteti zastarelih predpravie, ki so za vse Hrvate in Srbe velika krivica. Dosedanja vladna politika pa le opravičeno izziva odpor, nezadovoljstvo in sovraštvo.

Italija proti Turčiji. Evropa dela s Turčijo, kakor otrok s piruhom. Na vseh konceih in krajih je že ubita in načeta, tako da bo pač kmalu izginila z evropskega pozorišča. Kar se dela danes z evropsko Turčijo, zbuja pač povsod le smeh in pomilovanje. A tudi v Aziji se zarivajo tuje v turško državo, kakor hrošči-rilčkarji v gnilo drevo. Povsod imajo že svoje postojanke. Zdaj je prišla še bedna Italija ter je le z demonstracijo svojega bojnega ladjevja zastrašila Turčijo tako, da je dovolila vse, kar zahtevajo Lahi. V Carigradu, Solunu, Smirni in Jeruzalemu dobe Lahi svoje velike poštné urade. V Tripoliju imajo močno kolonijo s šolami in cerkvijo ter s trgovinami. Turčija je hotela preprečiti laški osební in blagovni promet na italijanski poštni ladji med Tripolijem in Masrato.

„Ne izdaj vere, Bečir, in ne pozabi svetega Mohameda!“ se je slišal glas četvorice ljudij kakor iz enih ust.

Bečir-aga je šel v strahu iz svoje ječe. Vrata so se zopet zaprla in čulo se je glasno, kako je zapah v ključavnici jeknil: Klap!

„Semkaj, semkaj!“ je dejal vojak, ko je videl, da je krenil Bečir-aga v nasprotno stran, ker mu je luč slepila oči, da se ni mogel takoj orijentovati. Saj mu je bil sicer samostan znan, kakor rojstna hiša. Večkrat sta s prejšnjim, pokojnim gvardijanom pila skupaj kavo in tudi sta skupaj pojedla marsikatero jagnje z ražnja, kakor rojena brata, a ne kakor neprijatelja. Ko mu je torej dejal zdaj drugi vojak: „V gvardinajat!“ se je osvestil in je stopal naravnost v gvardijanovo sobo. Ko so dospeli tja, je gospoda sedela in med njima so sedeli fratri; eden med njimi pa je izpregovoril:

„Ali si ti Bečir-aga Hadži-Mehmed-efendič?“

„Da, sem!“ je odvrnil Bečir-aga.

„Lahko greš domov; svoboden si!“

„Šučur dragemu Allahu!“ je vzdihnil Bečir-aga.

„Kaj pravi?“

„Hvala Bogu“, je razlagal gvardijan.

V Herakleji imajo Lahi rudniška posestva, in Turki so delali težave. Zato so Lahi zažugali z bojnim ladjevjem, poslali so nekaj ladij v smeri proti Aziji, in Turčija je takoj strahopetno odnehala. Tako je naglo vzrasel ugled Italije v Evropi na škodo piškave Turčije. To pa tudi dokazuje, da bi evropske vlasti na Balkanu prav izlahka in brez krvi napravile popoln red, ako bi le hotele energično pokazati zobe smešnoslabi Turčiji.

V dobi atentatov. V Lisaboni so razkrili načrte za umor mladega kralja Manuela. Atentat bi se bil izvršil za časa otvoritve parlamenta. Zaprli so mnogo republikanov. Ko se otvori v Lisaboni državni zbor, bo za vsak slučaj pripravljeno vojaštvo, ki bo tudi zastražilo v treh vrstah pot iz kraljeve palače v parlament. Kralj se bo peljal k otvoritvi v zaprtem vozu z oklopnicami! Poleg tega bo spremljal voz konjeniški polk. Republičansko časopisje svari vlado, naj nikar ne gre predaleč, da Portugalske ne doleti usoda Francoske. — Napad na guatemalskega predsednika. Predsednika v Guatemali Cabrero je pričakovalo pred vratmi v palačo več mož, ki so začeli z revolverji streljati nanj. Zadel je predsednika le en strel ter mu odtrgal prst. — Napad v Koreji. V Koreji so zarotniki hoteli vreči s tira vlak, ki se je v njem vozil japonski cesarski namestnik, marki Ito. Toda atentat se ni posrečil. Tako se povsod kujejo zarote proti kronanim glavam.

Mecenat J. Hlavka in Čehi.

(Konec.)

Leta 1888. je v spomin 40letnice vladanja cesarja Franc Jožefa ustanovil Hlavka „Češko akademijo ces. Fr. Jožefa za vedo, literaturo in umetnost.“ Sam je položil tega leta zopet anonimno 400.000 K, s čimer je hotel vzbuditi še druge bogataše v narodu, da položijo svojo svoto. Cesar je l. 1890. akademijo potrdil in ji daroval sam 40.000 K; letno dobiva zdaj akademija od dežele 40.000 K in od države 40.000 K. Akademija torej razpolaga vsako leto s 106.000 K, in je ena najbogatejših akademij, ki je tudi izvršila v nekaj letih veliko kulturno delo. Prvih 19 članov akademije je imenoval cesar in prvi prezident ji je bil Hlavka. Zato do danes še ni bilo vse pri akademiji tako, kakor se je želelo in kakor bi bilo prav. Hlavka je bil zelo lojalen človek, Staročeh, ki je stal pod vplivom svojih ožjih prijateljev. Odtod ono odbijanje realistov (Masaryk, Drtina) in drugih odločnih in zaslužnih mož. Člen akademije je bil tudi Svatopluk Čeh, ker pa se je Hlavka nekako vznemirjal zaradi njegovih „Pesmi sužnja,“ je Čeh odložil svoje članstvo. Znano je tudi, da je pesnik Machar odklonil III. ceno akademije pred par leti. Vse te napake so povzročili več drugi nego Hlavka, kar spričuje

„Ta dva vojaka,“ je nadaljeval gospod, „te spremi k predsedniku, ki ti da — kakor vi pravite — pasulo (pismo potrdilo), da smeš iti, kamorkoli hočeš.“

Pri teh besedah se je potemnilo agino lice. „Z njima, ki sta oborožena, iti, a jaz gol, brez orožja, to ni lahko,“ je premišljal. „Ničesar drugega se ni Švaba izmislil, kakor da se me iznebi, a ne ve, kako. Pahne me torej z vojakoma v noč, pa naj se vderem v zemljo, kdo ju bo vprašal še po meni? O, uboga moja deca, uboga moja žena!“ In tiho je molil iz korana ter priporočil Bogu svojo dušo.

Tako je premišljal Bečir-aga, toda ukazu se je treba pokoriti, ker smo vsi za carski zakon z dlako privezani. Priklonil se jim je torej do tal, in tudi oni so ga pozdravili, nato so se ločili. Vojaka sta šla z njim; stopala sta vštric, a on je korakal pred njima kakor največji lopov na belem svetu.

Večkrat se je ozrl Bečir-aga v blede mesec, ki sije kakor solnce. Včasih pa se je plaho ozrl na svoja spremljevalca, kdaj li ga kdo sune v trebuh, da se pokažejo čreva in da bo po njem. Toda to se ni zgodilo, a tudi na njima ni opazil nobenega sumljivega znaka. In premišljal je tiho: „Kaj če bi zbežal tja v noč? Pa naj me

posebno njegovo osebno pismo, ki ga je pisal Macharju. Največja zasluga akademije dozdej je to, da je izdala spise husitske dobe (Hus, Štitný). Zaradi tega je n. pr. dunajski teolog Laurin odstopil, toda akademija in češki narod si morata podobnih odstopov le želeli. Ako torej dozdej v akademiji ni bilo vse, kakor bi si bili želeli napredni krogi, je upati, da bo akademija vbodoče izvršila lahko še veliko delo s svojimi bogatimi sredstvi. Hlavka je ostal predsednik do svoje smrti in je v zadnjih časih že sam dobro čutil, da ni vse tako, kakor si je on želel.

L. 1891. je položil Hlavka pri deželni banki svoto 30.000 za veliko soho Sv. Vavčava na konju. K tej svoti je pridalo mesto Praga in dežela še mnogo večjo svoto, kar je omogočilo, da bo stala morda že letos na Vavčavskem trgu ena največjih soh, delo slavnega mojstra Myslbeka (Slika je prinesel „Slovan“).

L. 1893. je dal Hlavka povod k ustanovitvi slikarske drž. akademije v Pragi. Sam je položil svoto 200.000 K, in je na svoje stroške poklical iz Pariza češke mojstre Brožíka in Hynajsa. Hlavka je hotel čistočeški zavod, in boj proti imenovanju nemških profesorjev lansko leto je smatral tudi lojalni Hlavka za opravičen.

L. 1901. je položil Hlavka zopet 200.000 K za ustanovitev študentskega koleja. Pod njegovim nadzorstvom je izrastla stavba, ki nosi naslov „Kolej Hlavková“, in ima v nji 214 visokošolcev svojo hrano in stanovanje za plačo 17 K mesečno, ki pa se tudi črta. Letos sta v tem zavodu dva Slovencev. Ustanovni fond znaša 628.788 K, kar je v zadnjih časih primanjkovalo (22.000 K.) je pokril Hlavka iz svojega.

Poleg tega je imel Hlavka odprte roke za vse kulturne zavode (Minerva, češka tehnika v Brnu i. t. d.), izogibal pa se je darovom strogo narodnega ali političnega značaja, n. pr. Matica Šolska ni imela v njem velikega podpornika in šele v zadnjih letih je dobilo društvo „Komenský“ (društvo za češke šole na Dunaju) po 600 K na leto. Tudi posamezni umetniki so imeli pri Hlavki stalno podporo; bil je pripravljen podpirati vse, kar je množilo češko znanost in umetnost.

Zadnji njegov večji dar je bil l. 1906-7. Tega leta se je ustanovil pri češki akademiji „Narodnogospodarski ustav“, ki ima namen podpirati češko gospodarstvo. Idejo je vzbudil že Fr. L. Rieger. Njemu je nekoč nekdo anonimno izročil 130.200 K, ki naj se porabijo v narodne namene. Rieger je hotel to svoto porabiti v prid nar. gospodarstvu. Po Riegerovi smrti je Hlavka pridal 200.000 K, in l. 1907 je ustanovni občni zbor volil za predsednika Hlavko. „Ustav“ ima zdaj 370.450 K premoženja, s čimer mu bo mogoče doseči velike uspehe.

Meseca marca je Hlavka umrl in je zapustil še 4.610.479 K. 70% dobi znanost in

potem iščejo, kolikor hočejo, ter naj me zgrabijo če morejo!“ — Toda bal se je kroglice, ki je hitrejša od njega, pa bi ga dohitela, vojaka bi ga zgrabila in potem bi gotovo izgubil glavo. „Ne pobegnem, pa naj se zgodi volja velikega Allaha! Poštenjak sem, to ve on najbolje, pa če moram poginiti, zgodi se njegova volja! Enkrat se mora umreti. O Allah, ti in tvoj veliki pejgamber Mohamed, usmilita se mojih otrok!“

Po trdem tlaku zvene njih koraki. Na desni se svetlika Čefin breg, a na levi Brina. Bližajo se Nininemu hanu. V Bečir-agi bije srce vedno živeje in veseleje, ker vidi, da se njegove črne misli, črne slutnje ne izpolnijo.

In za sabo so pustili tudi Ninin han ter so se približali Livnu. Še par korakov, pa so pred uradom.

„Ali je kajmakam efendija doma?“ vpraša vojak stražnika.

„Da,“ se je glasil odgovor.

„Pojdi gori!“ je ukazano Bečir-agi. Zabobneli so koraki, stopnice so zaškrípale, in evo jih v kajmakovi sobi. Bečir-aga se klanja in pozdravlja, vojaka salutirata kajmakamu efendiju in mu izročita nekaj papir. Kajmakam pa se nasmeje, vzame drug papir ter napiše:

umetnost, 30% dijaštvo. Tako je Hlavka daroval vse svojemu narodu. Velikanske svote so to, ki so izvršile tudi že veliko delo za napredek Čehov.

V privatnem življenju je bil Hlavka varčen in skromen; tresel se je za groš, ko je bilo treba plačati delavca. Celó za netiskane strani je hotel pisateljem pri akademiji odračunati honorar. Toda mož, ki je znal ceniti denar, ga je znal tudi prav naložiti. Postavil si je s svojim denarjem večni spomenik. Svojo oporoko je spisal sam in besede, ki smo jih navedli zgoraj, pričajo dovolj, kako se je zavedal velikega pomena mecenatstva v malem narodu. Koliko krasnih monumentalnih del češke kulture so omogočile njegove ustanove in kako se množe sile pri kulturnem delu v znanosti in umetnosti. Morda se čudimo, ko čitamo te velike svote, in morda govorimo vsi eno misel: da bi nebesa milost nam poslale ...

Da, Čehi niso revni na mecenih, ne glede na to, da tudi navaden človek smatra za svojo dolžnost, da kupuje knjige. In vendar so potrebovali Hlavko. In kako bi ga potrebovali mi, Slovenci, ko smo po dolgem napredku prišli vendar tako daleč, da začne akademična mladina izdajati prvo „Znanstveno knjižnico“, ko nimamo nikakih fondov in se Družba sv. C. in M., naše gledališče, naši „Matici“ morajo obupno boriti z gmotnimi težavami. Znanost in umetnost sta nam pasterki, vprašanje je: ali jima ne moremo ali jima nečemo dati kruha. Besede, ki jih je zapisal mecen Hlavka v oporoko, veljajo tudi nam. V samopomoči je treba iskati rešitve vprašanju, ki postaja tem bolj pereče, čim bolj se bližamo — slovenski univerzi. Gotovo je, da bo tu imel bodoči narodni mecen prvo besedo.

Štajersko.

Nemškutarji na delu. Nemški narodni svet za Spodnje Štajersko si je stavil sledečo nalogo: 1.) Nadzoruje kupovanje in prodajo posesti. 2.) Skrbi za nastavljanje nemških uradnikov; naznaniti ima, ali je kako prikladno mesto prosto ali bo morda v kratkem ter sporočiti imena prosilcev in za to zmožnih oseb. 3.) Nadzoruje delovanje rimskih klerikalcev. 4.) Skrbi za podporo nemških trgovcem in obrtnikom, kakor tudi za to, da se poslužujejo Nemci le nemških zdravnikov, odvetnikov in notarjev. 5.) Preosnovati delovanje vseh društev v strogo narodnem duhu. 6.) Pritegniti vse narodne in gospodarske organizacije, vse somišljenike, zlasti pa vse premožne posestnike (grajščine) k narodnemu delu. 7.) Osnovati podružnice obrambnih društev, kjer še takih ni, ter jih podpirati. 8.) Oskrbeti nemške posle moškega in ženskega spola, nemške delavce in obrtnike ter paziti, da nastavi vsak nemške delavce in posle. 9.) Posredovati pri ženitvah v

Bečir-aga Hadži-Mehmedefendič je prost in more, kamor hoče ter ni nikake zapreke od kogarkoli in nihče mu ne sme stati na poti, pa bil kdorkoli. To izdajem po cesarski zapovedi Franca Jožefa I., našega novega cesarja in gospodarja.

V Livnu, 6. listopada 1878.

Šačir-beg.

„Murabeg ola (čestitam), Bečir-aga!“ reče kajmakam, izročajoč mu list.

„Pri turški tvoji veri, ali je resnica, kar so mi rekli v Gorici, da sem svoboden?“

„Ne bodi šema! Spravi ta list! To ti je kakor Amin-Bog, pa se ne boj ni Vlaha ni Turčina!“

„Allah razi alsun!“

„Fanta, spremita ga domov, da se mu kaj ne zgodi, ker je noč!“ Tako je zapovedal kajmakam.

Vojaka sta pozdravila po svoje, Bečir-aga po svoje in odšli so iz sobe. Zopet so zabobneli koraki, zopet so zaškrípale stopnice in kmalu so bili na trdi cesti.

(Konec prihodnjič.)

narodnem smislu. — Tak je torej bojni klic štajerskih nemškutarjev. Slovenci store pač najbolje in najlepše, da delajo prav tako za svoje pravice ter ne zabijo nikdar in nikjer gesla: Svoji k svojim!

Nemški učni jezik. Kakor poročajo graški listi, nameravajo upeljati na treh višjih razredih ptujske okoliške šole nemški učni jezik. Isti listi omenjajo tudi, da prebivalstvo „želi“ naj bi poučevali na tej šoli nemški učitelji. Germanizacija napreduje!

Iz gornjegrajskega okraja. Da je vsaka strast za človeka pogubna, ako se ji uda, to ve menda pač vsak otrok. Da pa naši duhovniki tega ne vedo, to je vendar čudno. Te je namreč zdaj politična strast tako zmešala, da nimajo nikakoršne prave razsodnosti več; njim je zdaj glavno načelo: čast in politika. Gorje tistemu, kateri se jim slepo ne pokori! Samo to je dobro zanje, da jim še nerazsodno ljudstvo vse verjame, ker pri nas so ljudje še zmerom tega mnenja, da se duhovnik ne more zlagati. Na Dunaju mi je neki finančni nadkomisar rekel: Srednja pot je zlata pot! Glej, da te ne boš izgubil! Takrat še nisem tako jasno znal misliti, vendar sem se držal tega modrega nasveta, pa mi še nikoli ni bilo žal. Naši klerikalci pa še gotovo niso nikoli slišali tega zlatega nauka. Nobeno sredstvo jim ni preostudno, samo da morejo svojemu nasprotniku škodovati. Kristus je učil: ljubi Boga čez vse, bližnjega pa kakor samega sebe. Kako pa delajo naši duhovniki? — Od politične strasti so že čisto zmešani. Samo 3 duhovnike poznam v našem okraju, ki so še taki, kakršni bi sploh vsi imeli biti, pa zato pri škofu nimajo veljave. Je pač tako, da vlada in pa klerikalizem še nista bila nikoli prijatelja kmeta in delavca, pa tudi nikoli ne bodeta. To naj si zapomnijo vsi tisti, ki pričakujejo rešitve od vlade ali pa od klerikalizma. Zatorej, kmet in pa delavec, združita se in pa sama zahtevajta svoje pravice in ne odjenjajta poprej, da jih dosežeta in potem se bo vajin žalostni položaj izboljšal.

Slovenski kraj — nemški pečat. Sloveče središče slovenskega vinorodnega ozemlja, trg Ljutomer ima baje samonemški poštni pečat z naslovom „Luttenberg.“ Tega pač Slovenci ne smejo trpeti! Štajerski nemškutarji postajajo sploh skrajno nasilni. Pri glavarstvu v Celju so začeli v zadnjem času v uradnem razkazu o razdaljah celjskega okraja nezaslišano pačiti naša lepa slovenska krajevna imena ter jih kar kratkomalo predstavljati na nemški jezik. Tega Slovenci, lastniki teh krajev, na noben način ne smemo dopuščati.

15.000 K je daroval nemški „Schulverein“ za hrastniško nemško šolo. Tako nemškutarji počasi, a vztrajno in premišljeno ponemčujejo Spodnje Štajersko.

Stavbno gibanje bo letošnje leto v okolici Celja prav živahno. Največje podjetje bo vsekakor celjski mestni vodovod; govori se tudi o stavbi nove posojilnične hiše in Sokolskega doma. V Št. Jurju ob juž. žel. se bo zidala ljudska šola in tudi kmetijska šola. Teharska cerkev je dokončana. Župljani so bajé zadovoljni z delom. Tudi za kmetijsko šolo v Št. Jurju se poteguje veliko število spodnještajerskih podjetnikov.

Celjska „nemška hiša“. „Deutsche Wacht“ zopet enkrat joka in moleduje, naj celjski Nemci vendar prispevajo za nemško hišo, kajti potreba je večja kot kdaj prej. Iz vsega javkanja je pač razvidno, da celjsko nemštvo nikakor ne stoji na tako trdnih nogah, če niti ne more vzdržavati svoje nemške hiše, ki je skrajno zadolžena. Pred svetom se celjski nemškutarji ošabno košatijo, doma pa ne morejo zberačiti prispevkov za svojo ponižno hišo. Zato naj bi ti nemškutarji rajše pometali pred svojim pragom, kakor da se dan na dan posmehujejo Slovincem.

Koroško.

Koroški Nemci hujskajo proti jezikovni enakopravnosti Slovencev že nesramno. Ko je deželni odbor moral priznati košček pravice in mora reševati slovenske vloge, so začeli koroški nem. nacionalci tuliti od besnosti. Na-

čelnistvo koroškega nem. ljudskega društva je izdalo izjavo, s katero protestira proti rabi slovensščine v javnih uradih, češ da le slovenski odvetniki predrzno izzivajo. To društvo pozivlja vlado in vodilne sodne kroge, naj se ohrani v deželi navadna jezikovna praksa ter naj se zavrača vsaka slovenska jezikovna zahteva. Z vsemi sredstvi naj se sodišča upró slovensščini ter naj se v deželni in državnem zboru branijo izključno predpravice nemščine. Ta izjava koroškega nem. ljudskega društva kaže vso anarhijo v naši državi. Nemci se smejo upirati zakonom in razsodbam najvišjega sodišča ter proglašajo Slovence za tujece v njih domovini. Kakor na Severnem Češkem, delajo tudi na Koroškem sodniki in drugi javni uradi nem. politiko ter teptajo jezikovne pravice naroda. Koroški kmet naj govori nemško pred sodnikom, četudi ne zna. Slovenski kmet naj se uči nemščine, sodnikom in drugim uradnikom pa ni treba znati niti besedice slovenske! To je narobe svet, a Nemci ga zastopajo z vso silo. 5. marca t. l. je moral pred sodiščem v Št. Pavlu slovenski kmet iz svojega žepa plačati tolmača, da se je mogel razumeti s sodnikom. To so v nebo vpijoče razmere, ki so v sramoto državi.

Dvojezična šola samo na papirju. V Vogrčah zahtevajo prebivalci že petnajst let slovensko oziroma dvojezično šolo, pa je ne dobe. Pač pa so jim obljubile šolske oblasti, da se bo poučevalo v šoli po več ur na teden slovensščino. Vogrčani so dobili še drugi razred ljudske šole, toda v tej šoli ni slišati niti besedice slovenske. Učitelj je Nemeč, kako bi torej mogel poučevati slovenski? Tako pridejo otroci iz šole, ne da bi se bili učili slovenskega književnega jezika, nemškega pa tudi ne obvladajo toliko, da bi ga vsaj razumeli. Obiskovali so torej šolo skoraj brez koristi. Vogrčje so slovenske, imajo slovenskega župana, vsi prebivalci so zahtevali slovensko šolo; zato je skrajno krivično, da je še danes nimajo.

Proti tatovom. V Celovcu je ustanovil neki Hahn stražni in zaporni zavod. Kdor hoče biti varen pred tatovi, plača omenjenemu zavodu neko svoto, in zato stražijo uslužbenci tega zavoda vso noč dotično hišo. V šentvitskem predmestju je že zasačil eden izmed teh stražnikov tatu. Ti varihli so vso noč pokonci in stražijo stanovanja. Nosijo tudi uniforme, slično uniformi finančnih uradnikov. Zavod deluje že dva meseca.

Primorsko.

Razstava v Istri. Istra se pripravlja na veliko, jako obsežno razstavo, ki bo imela sledeče oddelke: poljedelski, obrtni, trgovinski, umetniški, krajepisni in športni. Odbor za prireditve razstave šteje 20 članov; ureditev posameznih oddelkov se je izročila strokovnjakom. Želeti bi bilo, da dokaže razstava svetu, da je Istra slovanska dežela, ne pa le italijanska. Dolžnost slovanskih poslancev je poskrbeti, da se Slovani v Istri ne potisnejo v kot. Laška irredenta pa ima zagovornike celo pri vladi. Temu mora biti konec!

Nagle in neprevidene smrti je umrl v Čepovanu na Goriškem 80 letni mož po domače Arnest. Zadela ga je kap. Pri zadnjih državnih in deželnih volitvah je šel proti S. L. S., t. j. proti klerikalcem. „Slovenec“ poroča, da je bilo Arnestovo geslo: „Far mi ničesar ne da in ž njim nimam ničesar skupnega.“ In brumni „Slovenec“ vzdihuje: „Bog bodi milostljiv njegovi duši!“ Kdo se ne smeje?! Ako bi bil liberalcec Arnest na smrtni postelji volil za cerkev le 10 K, bi pisal „Slovenec“ seveda čisto drugače! Ne ženiralo bi ga prav nič pokojnikovo politično prepričanje.

Kranjsko.

Ljubljanske občinske volitve so se izvršile v III. razredu z zmago narodnonapredne stranke. Gotovo pa je, da zmaga ta stranka tudi v II. in I. razr. Združeni pristaši S. L. S.

in socialnodemokratske stranke so ostali v veliki manjšini, dasi niso naprednjaki razvili nikake agitacije. Tako je Ljubljana zopet dala lep vzgled vsem naprednim Slovincem v zvestobi in neomajnosti. Zopet so zmagala napredna, svobodomiselna načela! Obenem pa se je pokazalo, da se grožnje nasprotnikov narodnonapredne stranke v beli Ljubljani ne dajo izvršiti preko glav zavednega meščanstva, ki objektivno razsoja in ceni dosedanje plodonosno in za Slovence častno delovanje ljubljanskega obč. sveta.

Tudi „Edinost“! Ko smo pisali naš današnji članek „Čemu se vsiljujete?“ še nismo čitali v „Edinosti“ z dne 23. t. m. med dnevnimi vestmi notice pod zaglavjem „Brez komentarja.“ Veseli nas, da v svojih nazorih glede projektovanega jubilejnega izpredvoda vendarle med slovenskimi časopisi nismo osamljeni. „Edinost“ poroča, da se Čehi izpredvoda ne udeležijo; odpovedala je zveza upodabljaljajočih umetnikov v Pragi, odpovedala je deželna zveza vrtnarjev za Češko, govori se celo, da se tudi češko plemstvo pridruži protestu s svojo odsotnostjo, in praški župan pripravlja ligo slovanskih mest proti shodu avstrij. mest na Dunaju. Čehi pričakujejo, da se Poljaki, Slovenci in Hrvatje ne udeležijo shoda na Dunaju. „Edinost“ pravi: Dejstvo je, da je deželni glavar kranjski eden voditeljev oficijalne slovenske politike na Kranjskem in da v deželni odboru gospodujejo pristaši njegove stranke in — Nemci. Neudeležbi Čehov je edini in izključni namen: protest proti nemškemu divjanju. To so dejstva, — komentarja pa ne pišemo nikakega z ozirom na sedanjo slovensko politiko na Kranjskem. Mi pa mislimo, da komentarja za inteligentne Slovence sploh ni treba več pisati.

Kje se pohujšuje naša mladina? „Slovenec“ trdi, da na razglednicah in ovitkih knjig po knjigotržkih izložbah. Zato pozivlja novoustanovljeno društvo za varstvo pokvarjene mladine, naj potom oblastev vpliva na to, da izgine v izložbah razstavljeno pohujšanje. Naše prepričanje pa je, da se naša mladina pohujšuje najbolj doma, po tesnih in zaduhlih stanovanjih, kjer je nakupičeno preveč odraslih oseb obeh spolov. Beda in surova nevednost najbolj pohujšujeta našo mladino. Proti tej bedi in surovosti naj deluje „Slovenec“ in vsa duhovščina; pomaga naj siromakom do boljših stanovanj in boljših dohodkov! Potem izgine pohujšanje samo. Mesto ogromnih palač in nepotrebnih stavb naj bi škof z duhovščino vred rajši zidal delavske hiše, potem ne bo toliko pohujšanja. Ako bi se porabil ves nepotrebno zazidani denar za delavska in sploh cenena ljudska stanovanja, bi ne imelo ubožno ljudstvo nikake pohujšane mladine. Kaj pomaga na tisoče krasnih, z zlatom, srebrom, s svilo in baršunom napoljenih javnih stavb, ako pa živi naša mladina v bednih brlogih med pijanci in vlačugami, kjer jo obdaja najstrašnejše pohujšanje podnevi in ponoči! „Slovenec“ naj torej dela na to, da se velikanski dohodki cerkve in škofov uporabljajo v resnično blage namene, za ljudstvo, za delavce, za ubogo mladino slovensko!

„Lex Heinze“ za Ljubljano zahteva „Slovenec“. Ker voha po vseh kotih in išče pohujšanja, ga je končno izvohal v — izložbah velikih in malih trgovin v Ljubljani. Tam je videl nesramne razglednice in ilustrirane knjige, ki vzbujajo njegovo pohotnost in baje kvarijo pravost mladine. Zdaj kliče oblastva na pomoč proti tej kugi, ker sicer, ako oblastva ne pomagajo, si bo pomagal „Slovenec“ sam. Kakor vemo, se je „lex Heinze“ maščevala na Nemškem s tem, da se je ustanovil „Goethebund“ v zaščito svobodne umetnosti ter da tudi na Dunaju klerikalni moralisti niso dosegli drugega, kakor veliko blamažo. Ljubljana pa dandanes tudi ni več kranjska vas, in kar se sme videti na krščanskem Dunaju, pač smemo gledati tudi v napredni Ljubljani. Umetnosti tudi Slovenci ne bodo pustili preganjati, resnične nesramnosti pa ne trpi noben omikanec.

Tržaško in ljubljansko slovensko gledališče. Jedva smo dobili Slovenci II. redno

sloven. gledališče, občutimo že konkurenco. Poročali smo že, da je za g. Antonom Verovškom odšla na tržaško gledališče še naša najboljša domača igralka, ga. Gusta Danilova, katero bode ljubljanski oder sila težko pogrešal ter je sploh ni možno nadomestiti. Verovšek in Danilova, oba slovenske narodnosti, sta bila stebra slovenske drame v Ljubljani. Brez teh dveh prvih domačih moči narodne igre sploh niso možne, ker tuje ne morejo govoriti kmetskega jezika in narečja. V salonskem jeziku, z afektiranim izgovarjanjem končnic in brez smiselne fraziranja pa si narodnih iger ne moremo misliti. S Čehi in Hrvatji ali pa celo s Poljaki uprizarjati kmetske narodne igre je naravnost nemožno. Zdaj pa je podpisal pogodbo s tržaškim gledališčem še I. ljubimec ljubljanskega odra, g. Hinko Nučič, najmarljivejši igravec med domačim naraščanjem, ki je igral enako dobro kmetske in salonske uloge. Z njegovim odhodom je zadana ljubljanskemu gledališču nepopravljiva škoda. Tako odidejo torej kar trije glavni domači igralci v Trst, a nadomestiti jih z enakovrednimi močmi slovenske narodnosti sploh ni možno, ker sploh ni nikakega igralskega naraščanja v Slovincih. Ako se ljubljanski intendant ne posreči, pridobiti po počitnicah vseh imenovanih treh domačih igralcev zopet za Ljubljano, so redne dramske predstave na ljubljanskem odru sploh onemogočene ter bo moral vodstvo misliti v prvi vrsti na opero in opereto, le kot izpremembo bo možno spraviti kako dramo na oder. Čujemo, da odide v Trst tudi vrla ga. Kreisova, ki je bila v Ljubljani pet sezon in zna povsem naš jezik. S to igralko izgubimo velenadarjeno umetnico redke marljivosti. Tržaško dramatično društvo namrava od prihodnje sezone nadalje uprizarjati po dve predstavi na teden. Tako v Trstu vztrajno napredujejo, v Ljubljani pa se godi gledališču vedno slabše. Namesto povsem slovenskega občja bomo imeli morda že s prih. sezono le češko-hrvatske igrance za prve in druge uloge ter bomo veseli, ako nam ostanejo vsaj domači epizodisti in koristi!

Slovinci v Zagreb! 2. maja t. l. se vrši v Zagrebu velik koncert ljubljanske „Glasbene Matice“. Istega dne se otvori III. jugoslovanska umetniška razstava, ki se je vdeležijo tudi slovenski umetniki. Oba velikonočna praznika sta bila v Zagrebu dva odposlanca „Gl. M.“, da osigurata Slovincem, katerih bo več sto, stanovanja po hotelih. Ker bo iste dni v Zagrebu ogromno mednarodnih avtomobilistov ter slovanskih gostov iz Belgrada in iz Sofije, bo za stanovanja jako tesno. Zato si treba sobe že vnaprej pismeno zagotoviti, sicer bodo morali Slovenci, ki niso pevci in pevke, nočiti po kavarnah! Na to opozarjamo.

„Belokranjec“ je začel kot glasilo kmetov izhajati v Ljubljani za Belokrajino ter širiti narodno zavest in napredna načela med Dolenjci. Mi ta list bratski pozdravljamo. „Belokranjec“ izhaja 1. in 15. vsakega meseca in stane za vse leto le 1.50 K. Že prva številka je prav zanimiva in bogata. „Belokranjca“ vsem društvom in gostilnam tudi na Gorenjskem prav toplo priporočamo! Ako bomo „Belokranjca“ podpirali, se bo mogel utrditi ter prinese napredni stranki nedvomno najlepše politične in kulturne vspehe.

Promet in gostilna. List za promet s tujei in pospeševanje obrta, posebno gostilničarstva. Uradno glasilo deželne zveze za ptujski promet na Kranjskem v Ljubljani. Ta zelo potrebn list je začel izhajati v elegantni obliki in okusno ilustrovan. Za vse leto stane le 5 K in izhaja enkrat na mesec. 1 št. je jako bogata in lepo ilustrovan. Najtopleje priporočamo ta list. List se bavi tudi s športom.

„Slovenski Meščan“ za obrtni in trgovski stan, za uradništvo in ženstvo je začel izhajati v Ljubljani vsako soboto ter stane za vse leto le — 5 K. Izdaja anonimen konzorcij, ki izkuša pridobiti slovensko meščanstvo za S. L. S. Napor je brezvspešen.

Občni zbor Dramatičnega društva se v ponedeljek zvečer ponovi, da se izvoli nov odbor. Naše mnenje je, da je zadnji čas, storiti konec dosedanjim diletantskim razmeram ter se mora zato uprava našega edinega deželnega gledališča urediti končno vendarle po vzoru vseh velikih gledališč. Eksperimentiranje se je povsod in vedno izjalovilo na škodo finančnim moralnim stremljenjem zavoda. Spričo dejstvu, da bodo gojili Nemci v prihodnji sezoni veliko opero in veliko dramo, treba napeti vse sile, da Slovenci ne bomo za njimi zaostajali, nego da se dvigne naše gledališče iz današnjega debakla na nekdanjo, našim kulturnim sredstvom primerno višino.

Gostovanje slovenskega gledališča v Pragi. „Nar. Listy“ z dne 19. t. m. poročajo, da je 18. t. m. zvečer intendant slov. gledališča telegrafsko naznanila „Nar. divadlu“ v Pragi, da bi slovenska drama gostovala v „Nar. divadlu“ meseca julija ali avgusta t. l. Isto vest prinaša praška „Union“. Ker slovensko gledališče sploh nima nobene intendantice ter je bivši intendant že 11. t. m. odstopil, res ne vemo, kdo bi si bil dovolil toli smešen dovtip z ravnateljstvom „Nar. divadla“ v Pragi. Naše gledališče je brez gled. odbora, brez intendantice, brez proračuna, brez igralcev in igralk, pa tudi brez iger, s katerimi bi moglo gostovati. Naše gledališče nima niti toliko denarja, da bi se dostojno vzdrževalo doma, nikar pa da bi moglo vzorno nastopiti v Pragi pred Čehi in Poljaki! Naša gledališka revščina bi bila morda res primeren objekt za praško razstavo, toda časti bi si Slovenci s tem ne pomnožili, nego bi kvečjemu postali še za veličansko blamažo bogatejši. Sploh pa, kako more kaka intendantica, ki je 11. t. m. odstopila — „nepreklicno odstopila“ — še 18. t. m. delati obljube, ki so zvezane s toli dragimi in umetniško neizvršljivimi obveznostmi? To bi bila bankerotna širokoustnost! Morda pa gostuje družba ga. Danila? —

Bodoči državnopravdniški substitut v Novem mestu — nemškutar. Nemci, na čelu jim poslanec dr. Eger, se jako trudijo, da bi spravili na novomeško državnopravdniško mesto zagrizenega, sloven. jezika nezmožnega nemškutarja. To je predrzno izzivanje slovenskega naroda, ki mora najti povsod najodločnejši odpor. Kaj počno Nemci na Češkem, na Štajerskem in Koroškem proti vsakemu slovenskemu praktikantu! Na Kranjskem pa naj bo državni pravdnik Nemeč!? To se ne sme zgoditi za nobeno ceno.

III. jugoslovanska razstava v Zagrebu. 1. maj se bliža, a večina slovenskih umetnikov

se še ni odločila, ali se razstave v Zagrebu udeleži. Le klub „Skala“ v Trstu se častno udeleži razstave, vsi drugi umetniki pa so apatični. Vzrok so neke diference na sofijski razstavi. Potrebno bi bilo, da bi hrvatski umetniki kot aranžerji stvar vzeli energičneje v roke ter poslali svojega zastopnika v Ljubljano, da bi pojasnil dolžnosti in pravice razstavljavcev ter pridobil vsaj glavne slovenske slikarje in kiparje za veliko jugoslovansko prireditev. Poklicani javni faktorji pa naj bi priskočili z denarnimi sredstvi našim umetnikom na pomoč, saj storé isto tudi Srbi, Bolgari in Hrvatje. Slovenci se ne smemo blamirati tam, kjer moremo nastopati častno!

Glasbena in pevska društva opozarjamo na novoustanovljeno „Zvezo glasbenih umetnikov“ v Pragi. Ta zveza posreduje brezplačno angažmane godbenikov za vse instrumente, dirigentov, opernih koncertnih pevk in pevcev ter učiteljev glasbe. Na čelu zveze stoji profesor Adolf Mikeš in skladatelj Viteslav Novak ter Karel Skala, člen češke filharmonije in Karel Kocourek, reditelj orkestra iste filharmonije. Slovenska glasbena, godbena in pevska društva naj se obračajo na imenovano praško zvezo, v kateri so znani prijatelji Slovencev in naše domovine. Iščimo sveta in pomoči le pri svojih bratih, ne pa pri narod. nasprotnikih in židih!

Uničujte gosenice! Sadni vrtovi in drevje so polni goseničnih mešičkov, iz katerih se v par tednih razleze na milijone gosenic, ako se mešički pravočasno ne pokončajo. Zato naj bi vsakdo, ki ima vrt, uničeval in sežigal gosenične mešičke, sicer letos v jeseni ne bomo imeli nič sadja. Učiteljstvo naj bi pozivljalo tudi mladino, da se loti dela! Obenem pa naj se uničujejo tudi rjavi hrošči. Ako si naši kmetovalci in vrtnarji ne bodo sami pomagali, in sicer pravočasno, se moramo bati slabe letine in še neznosnejše druginje. Na Krasu so se že zdaj pojavile kobilice! Vsi sovražniki poljskih pridelkov naskočijo letos našo deželo!

Raznoterosii.

Lvovska tragedija. „Dziennik“ poljski poroča, da je bil grof Potocki žrtev velike zarote maloruskih dijakov. Baje so bili na dan umora zbrani maloruski dijaki v neki kavarni ter čakali izida. Szczynski da je bil določen po žrebu za izvršitelja atentata. — Vdova grofa Potockega je poslala sodišču izjavo, da obitelj Potockih ne želi, da bi bil morilec kaznovan ter se ne pridružuje kazenskemu postopanju. Predsednik deželnega sodišča je sporočil profici, da

se bodo upoštevale in spoštovale želje žene, ki je ostala v največji nesreči velikodušna, vendar pa mora sodišče zadostiti pravici. — Ker se je bati, da bi nastali med maloruskimi in poljskimi dijaki kaki konflikti, namerava učna uprava v Lvovu vseučilišče za nekaj časa zapreti. — Kakor javljajo „Narodni Listy“ z Dunaja, so stopile v ozadje vse kandidature za mesto gališkega namestnika; aktualna ostaja le kandidatura poslanca drja Mihaela Bobrznyskega, ki bržčas v resnici postane namestnik v Galiciji.

Vrtnice

prav močno vrašene v kronah, vsakovrstne barve; dobe se tudi prav močne korenine. **Nageljni**, dvojnati, vsakovrstne barve. Dalje se dobe **vrtni sadike**, več vrst **salata**, **kolera**, **rdeča pesa** namizna in za živino, **ohrov**, **vsakovrstno zelje**, zgodnje in pozno, najboljše vrste. Vse le iz domačega semena vzgojeno.

Naročila naj se pošiljajo na **Fr. Slatnar v Ljubljani**, Erjavčeva cesta št. 1.

Steckenpferd- lilijino mlečno milo

Za kožo najmilejše milo.

Edino pravi je samo Thierry-jev balzam

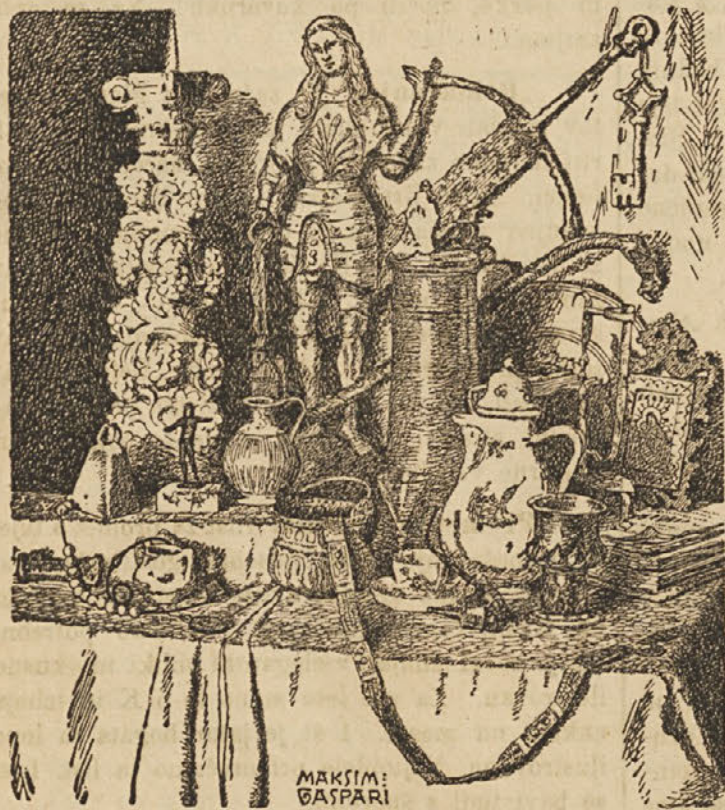
z zeleno **nuno** kot varstveno znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali 1 patentovana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavojnina prosta.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

Najmanj se pošlje 2 puščici za K 3.60. — Zavojnina prosta.

Vse povsod priznani kot najboljši domači sredstvi zoper želodčne težave, zgago, krče, kašelj, zasliženje, vnetje, poškodbe, rane itd. — Naročila ali denarne pošiljave je nasloviti na:

A. Thierry, lekarna pri angelju varuhu v Pregradi pri Rogatcu
Zaloge v več lekarnah.

V popolnjenje svoje zbirke ▲
▲ ▲ kupujem raznovrstne **starine**
sosebo iz naše domovine, kakor: izkoptine vseh dob, orožje,
knjige, slike, rezbarije, veznine, porcelan,
razno hišno orodje, novce, dragulje itd.
J. N. Sadnikar
▲ ▲ v Kamniku Starine sprejemam tudi na ogled; kar mi ne ugaja, vrnem franko.

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom **dr. Ivana Oražna** raznovrstno skrivljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd. se nahaja

na **Turjaškem trgu št. 4, 1. nadstropje**

Pojasnila daje **dr. Ivan Oražen** ob svojih ordinacijskih urah od 9. do 10. dop. in od 2. do 3. pop. v **Wolfvih ulicah št. 12.**

Zavod je odprt tudi o velikih počitnicah.

Tiskarna knjig in umetnin A. Slatnar v Kamniku

se priporoča za v njeno stroko spadajoča naročila. Izvršitev lična. Cene zmerne.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice

izdeluje ter razpošilja

prva sisaška tvornica tamburice
J. Stjepušin, Sisek (Hrvatsko)

Odlikovana na Pariški izložbi leta 1900, ter
na Milenijski izložbi leta 1896.

Razun tamburice in skladb za tam-
burice imam razna glasbila kakor:

**gosli, citre, kitare, mandoline,
harmonike, okarine itd.**

za katere se pošlje po-
seben cenik s slikami.

Veliki ilustrovani cenik vsakemu
zastoj in franko.

V isti tvornici izhaja strokovni
tamburaški list „TAMBURICA“ mesečno jedenkrat in stane z
glasbeno prilogo 8 kron na leto.

Čudež industrije!

New-Jork in London nista prizanašala niti
evropski celini ter je velika tovarna srebrnine
prisiljena oddati vso svojo zalogo zgolj proti maj-
hnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem
izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sle-
deče predmete le proti temu, da se mi povrne
gl. 6-90 in sicer:

- 6 kom. najfin. nam. nožev s pristno angl. klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega kosa;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinejša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gl. 6-90.

Vseh teh **42** predmetov je poprej stalo **gl. 40** ter jih
je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni **gl. 6-90**.
Američansko pat. srebro je znano, skoz in skozi je bela
kovina, ki obdrži bojo srebra **25 let**, za kar se garantuje.
V najboljši dokaz, da le-ta inserat ne temelji na **nika-
kršni slepariji**, zavežujem se s tem javno, vsakemu,
kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez za-
držka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne pri-
like, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno
prikladna kot prekrasno

ženitovanjsko in priložnostno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se **A. Hirschberg-a** eksportni hiši amer.
edino le v **pat. srebrnega blaga**
na Dunaji II., Rembrandstr. 19 L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju,
ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo **10 kr.**

Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem:

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako za-
dovoljen. Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku v Ljubljani.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna,
prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu. Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen.
Sarajevo, 22. oktobra 1904.

Mihael Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu.

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9-60, boljše
vrste K 12-—, belo puhasto naskubljeno
K 18-— K 24-—, snežnobelo puhasto na-
skubljeno K 30-—, K 36-—. Razpošilja se
franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti
povrnjeni poštnini.

Benedikt Sachsel, Lobes 369, P. Pilsen, Češko.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5.500.000

po **4 1/2 %**

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar,
ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 %
ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uraduje se v centrali in v podružnici **vsak dan od 8. do 12. ure dop.**
in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovr-
stnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Le „Zvezdna cikorija“

iz Prve jugoslovanske tovarne
za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

Podružnica v Spletju

Delniška glavnica:
2.000.000 K

Rentni davek pla-
čuje banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po **4 1/2 %**

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“
po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Podružnica v Celoveu

Res. fond:
200.000 K

Rentni davek pla-
čuje banka sama.

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje v Pragi na življenje.

Najugodnejše in najceneje zavarovanje:

- a) Za slučaj smrti.
- b) Za slučaj smrti in doživenja.
- c) Zavarovanje dote in oprave nevest.
- d) Moderno zavarovanje s sočasnimi obrestovanjem vseh vlog.

- e) Moderno zavarovanje s sočasnimi zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- f) Najrazličnejše kombinacije zagotovljenje pokojnine.

Edina slovanska delniška življenska zavarovalnica.

Glavno zastopništvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovec z zlatino in srebrnino. Eksport. Ceniki zastoj in poštnine prosti. Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-čistilno sredstvo!

SEYDLIN

Izdelovatelj O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobit se povsod

Anton Turk knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti priporoča:

„Velika egiptovska sanjska knjiga“

ki obsega 320 strani; razlaganje sanj, navodilo za srečkanje, srečni in nesrečni dnevi in kažipot človeškega življenja, kazalo o različnem pomenu sanj po posameznih nebeških znamenj.

Gena 60 vinarjev po pošti 10 vinarjev več.

Jos. Rojina v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah št. 5 priporoča

elegantne obleke po meri

iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Slovenci spominjajte se podpornega društva za alovenske visokošolce v Pragi.

Ludovik Widmayer v Ljubljani

Resljeva cesta št. 3. Ustanovljena obrt od leta 1828

v lasni hiši poleg Fran Josipovega mostu poprej skoz 24 let na Bregu številka 10.

proda vsake vrste hišno ogravo kot: celo ballišče, omare, postelje, mize, stolo ter tudi skrinje itd. iz mehkega in trdega lesa, kakor tudi modroce, žimnate in na peresih. Ogledala in podobe lastnega izdelka.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si — največjo zalogo **poljedelskih strojev**, slamozernice, čistilnic, mlatilnic, gepelov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnotam zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in guojnico, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Velika zaloga zlatih in srebrnih žepnih ur, stenskih ur, vsakovrstnih optičnih predmetov. Zlatnine in srebrnine. Cene nizke.

Genovniki zastoj in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih. Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene. Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za, tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov. Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte povsod

„Naš List“

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega zistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske pripomočke po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštinih znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Zahtevajte „Naš List“ v gostilnah in kavarnah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skoncraziji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog K 12,434.933-24

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1907 K 12,888.795-43

Denarni promet K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadrugnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.